
laghutattvasudhA Commentary on shrIdakShiNAMUrTi stotram

லகு⁴தத்த்வஸுதா⁴ ஸ்ரீ³க்ஷி³நாமுர்திஸ்தோத்ரவ்யாக்²யா

Document Information

Text title : laghutattvasudhA shrIdakShiNAMUrTi stotravyAkhyA

File name : laghutattvasudhA.itx

Category : major_works

Location : doc_z_misc_major_works

Author : svayaMprakAshayati

Transliterated by : Br. Pranipata Chaitanya pranipatachaitanya [at] yahoo.co.in

Proofread by : Sunder Hattangadi

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

April 1, 2025

sanskritdocuments.org

லகு⁴தத்த்வஸுதா⁴ ஸ்ரீ³த³க்ஷி³னாமுர்திஸ்தோத்ரவ்யாக்²யா

ஸ்ரீ ஸங்கரப⁴க³வத்பாதா³சார்யப்ரணீதம்

ஸ்ரீ த³க்ஷி³னாமுர்திஸ்தோத்ரம்

ஸ்ரீ ஸ்வயம்ப்ரகாஸயதி விரசித லகு⁴தத்த்வஸுதா⁴க்²யவ்யாக்²யாஸமேதம்

ஸ்ரீ த³க்ஷி³னாமுர்திஸ்தோத்ரம்

மௌநவ்யாக்²யாப்ரகடிதபரப்³ரஹ்மதத்த்வம் யுவாநம்

வர்ஷிஷ்டா²ந்நேவஸத³ரு³ஷிக³ணரா³வ்ரு³தம் ப்³ரஹ்மநிஷ்டை:² |

ஆசார்யேந்த்³ரம் கரகலிதசிந்முத்³ரமாநமாநந்த³மூர்திம்

ஸ்வாத்மாராமம் முதி³தவத³நம் த³க்ஷி³னாமுர்திமீடே³ ||

லகு⁴தத்த்வஸுதா⁴

கைவல்யாநந்த³யோகீந்த்³ர ஸூத்³தா⁴நந்த³யதீஸ்வரௌ |

நத்வாரபே⁴ லகு⁴வ்யாக்²யாம் த³க்ஷி³னாஸாமுக²ஸ்துதே: ||

அவதாரிகா

இஹ க²லு ஸர்வஜ்ஞோ ப⁴க³வாந் பா⁴ஷ்யகாரோ

லோகாநுக்³ரஹைகப்ரயோஜநக்ரு³தஸார்பரிக்³ரஹ: ஸகலவேதா³ந்தது³க்³தா⁴ப்³தே:⁴

ந்யாயமந்த³ரேண விசாரநிர்மத²நாதா³விர்பூ⁴தாத்³வைதாம்ரு³தஸ்ய

விந்யாஸகஸஸபூ⁴தம் ஸ்ரீ³த³க்ஷி³னாமுர்திஸ்தோத்ரம் ஸகலலோகாநுஜிக்⁴ரு³க்ஷயா

போ⁴க்த்ரு³ஜீவபோ⁴க்³யஜக³த் போ⁴க³ப்ரத³ப்ரமேஸ்வரமோக்ஷப்ரத³ - கு³ருணம்

அத்யந்தாபே⁴த³போ³த⁴கம் ஸக்ரு³த்பட²நஸ்ரவணர்த²மநநாதி³மாத்ரேண

பரமபுருஷார்த²ப்ராபகமாரப⁴மாண: தஸ்ய வேதா³ந்தஸாரபூ⁴த

நவநீதபிண்டா³த்மகத்வேந ததீ³யவிஷயாதி³பி⁴ரேவ தத்³வத்தாஸித்³தி⁴மபி⁴ப்ரேத்ய

ஆதௌ³ப்ரதீசஸ்ஸகலஜக³த³தி⁴ஷ்டா²நத்வேந பரமேஸ்வரதாம் த்³ர்ஸயந்

த³க்ஷி³னாஸாமுக²ம் பரமேஸ்வரம் மநஸா பூஜயதி - விஸ்வமிதி |

விஸ்வம் த³ர்பணத்³ரு³ஸ்யமாநநக³ீது³ஸ்யம் நிஜாந்தர்³க³தம்

பஸ்யந்நாத்மநி மாயயா ப³ஹிரிவோத்³பூ⁴தம் யதா² நித்³ர்யா |

ய: ஸாக்ஷா³த்குரு³தே ப்ரபோ³த⁴ஸமயே ஸ்வாத்மாநமேவாத்³வயம்
தஸ்மை ஸ்ரீ³கு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீ³த³க்ஷி³னாமுர்தயே || 1 ||

வியம் - விவித⁴ப்ரத்யயக³ம்யம் வியதா³தி³ ஸர்வமித³ம் ஜக³த்,
நிஜாந்தர்³க³தம் - நிஜம் - ஸ்வீயம், அந்த: - மத்யம், க³தம் - ப்ராப்தம்
ப்ரத்யக்ஸ்வரூபே ஸ்தி²தமிதி யாவத் |

நிர்விகாரே நீரந்த⁴ரே³ஸ்தி³ஸ்வச்சே²ஸு³ஸங்கே³ ஸூக்ஷ்மே ப்ரதீசி
ஜக³தஸ்தத்³விபரீதஸ்ய ஸ்தி²தௌ தத்ஸத்³ரு³ஸம் த்³ரு³ஷ்டாந்தமாஹு
த³ர்பணத்³ரு³ஸ்யமாநநக³ரீ³துல்யமிதி ; த³ர்பணே - ஆத³ர்ஸே, நீரந்த⁴ரே அஸங்கே³
ஸ்வச்சே² ஸூக்ஷ்மே நிர்விகாரே ப்ரதிபி³ம்பி³தா ஸதீ, த்³ரு³ஸ்யமாநா -
அவலோக்யமாநா

யா, நக³ரீ புரீ, சதுர்த³ஸு ஸந்நிவேஸா ஸப்தவாபீயுக்தா நானோபவநா
த³க்ஷி³னேத்தரதோ³ஸ்தி³மநோஹரமார்³க³த்³வயவிராஜிதா அநேகக்³டா³ஸிக³ரீயுதா
நாநாவித⁴ஜநஸங்குலா க்வசித் கஷ்டமார்³க³ப்ரதே³ஸயுதா ச, தத்துல்யம் -
தத்ஸமாநம் |

தது³க்தம் பா⁴ரதீ³தீ³ர்தை: ² -

“நி³ஸ்சி³த்³ரத³ர்பணே பா⁴தி வஸ்துக³ர்ப⁴ம் ப்³ரு³ஹத் வியத் |
ஸச்சி³த்ஸுகே² ததா² நாநா ஜக³த்³ க³ர்ப⁴மித³ம் வியத்” ||

(பஞ்சத³ஸீ 13-101)

வாஸிஷ்டே²ஸ³பி ஸிலோபாக்யா²நே இத³முத்தம் -

“த்³யெள: க்ஷமா வாயுராகாஸ: பர்வதாஸ்ஸரிதோ தி³ஸ: |
ஸந்தி தஸ்யாம் ஸிலா ஸாச ஸுஷிரா ந மநாக³பி ||

அப்யத்யந்தக⁴நாங்கா³யாஸ்ஸு³நீரந்த⁴ரா³க்ரு³தேரபி |
வித்³யதேந்தர்³ஜக³த்³வ்ரு³ந்த³ம் வ்யோம்நீவ விததோ³நில:” || இதி |
(நிர்வாணப்ரகரணே 46 தமே அத்யாயே)

நநு ப்ரதீசோ³ஸ்தரே யதி³ ஸதா³ வியம் திஷ்ட²தி, தர்ஹி
ராகா³தி³வத்³ந்தரேவாநுபூ⁴யேதேத்யாஸங்க்யாஹு - ஆத்மநீ³த்யாதி³நா |
ஆத்மநி ஸ்வப்ரகாஸே ப்ரதீசி விஷயே ஆஸ்ரயே ச, மாயா - அவித்³யா, ஸூர்யே
ப்ரேசகாதீ³நாமந்த⁴காரப்ரதீதிவந்மாமஹம் ந ஜாநாமீதி ப்⁴ரமாநுப⁴வஸித்³தா⁴,
தயா மாயயா, ப³ஹி: - ஸ்வஸ்மா³த்³ பா³ஹ்யதே³ஸே உத்³பூ⁴தமிவ பஸ்யந் - அவலோகயந்
ய: இத்யுத்தரதரஸம்³ப³ந்த: ⁴ |

“ஆஸ்ரயத்வவிஷயத்வபா⁴கி³நீ நிர்விபா⁴க³சிதிரேவ கேவலா” –
(ஸங்க்ஷேபஸாரீரகம்)

அந்தர்வித்³யமாநஸ்ய ஜக³தோ பா³ஹ்யத்வேநாநுப⁴வே த்³ரு³ஷ்டாந்தமாஹ –
யதா² நித்³ரயேதி – யதா² நித்³ரயா ஸ்வாப்நம் ஜக³த் ஸாக்ஷிணி
ஸ்வஸ்மிந்நத்⁴யஸ்ததயா ஸ்தி²தமபி ஸ்வஸ்மாத்³ ப³ஹிரவஸ்தி²தமிவாநுப⁴வதி
தத்³வதே³வேமே ஜாக்³ரத்³ப்ரபஞ்சமபி ஸ்வஸ்மிந் ப்ரத்யக்ஸைதந்யே அத்⁴யஸ்ததயா
ஸ்தி²தமேவ ஸ்வாத்⁴யஸ்ததே³ஹாதி³ தாதா³த்³ம்யாத்⁴யாஸவஸாத் ஸ்வஸ்மாத்³
ப³ஹிரிவ பஸ்யதி | அந்யதா² ஜட³ஸ்ய ஜக³த: ப்ரத்யக்ஸைதந்யேந ஸஹ
ஸம்யோகா³த்³யந்யதமஸம்³ந்⁴ஸம்⁴வேந ப்ரதீசஸஸகாஸாத் ஜக³த்³பா⁴நம்
ந ஸ்யாத் | ததா² ச தத்ராத்⁴யஸ்தமேவ தத் |

ததா² ச ப்ரத்யகா³த்மாநம் ப்ரக்ரு³த்ய ஸ்ருதி³ர்ப⁴வதி

(1) “புரத்ரயே க்ரீட³தி யஸ்ச ஜீவஸ்ததஸ்து ஜாதம் ஸகலம் விசித்ரம் |

ஆதா⁴ரமாநந்த³மக²ண்ட³போ³த⁴ம் யஸ்மிந் லயம் யாதி புரத்ரயம் ச

||

(2) ஏதஸ்மாஜ்ஜயாதே ப்ராணோ மந: ஸர்வேந்த³ரியாணி ச |

க²ம் வாயுர்ஜ்யோதிராப: ப்ரு³தி²வீ விஸ்வஸ்ய தா⁴ரிணீ ||

(3) மய்யேவ ஸகலம் ஜாதம் மயி ஸர்வம் ப்ரதிஷ்டி²தம் |

மயி ஸர்வம் லயம் யாதி தத்³ ப்³ரஹ்மாத்³வ்யமஸம்யஹம்” || இதி |

(கைவல்யோபநிஷத் 1:14, 15, 19)

(4) “யதா² ஸ்வப்ந ப்ரபஞ்சோ⁵யம் மயி மாயாவிஜ்ஞம்⁴பி⁴த: |

ஏவம் ஜாக்³ரத்³ப்ரபஞ்சஸ்ச மயி மாயாவிஜ்ஞம்⁴பி⁴த:” ||

இதி புராணவசநம் ச | தத: ப்ரதீச்யேவ

ஜாக்³ரத்³ப்ரபஞ்சோ⁵த்⁴யஸ்தோநுப⁴யதே ப்⁴ராந்த்யா ப³ஹிரிவேதி பா⁴வ: ||

நநு ஸ்வாத்மநி ப்ரபஞ்ச: அத்⁴யஸ்தஸ்சேத்³ பா³த்⁴யேத, ந
ச கதா³சித்³ பா³தோ⁴நுப⁴யதே ; அதோ நாத்மந்யத்⁴யஸ்த:,
கிந்து ப³ஹி: பரமார்த²த ஏவ ஸ வித்³யதே இத்யாஸங்க்ய, யதா²
ஸ்வப்நப்ரபஞ்சோ⁵த்⁴யஸ்தோ⁵பி ததா³ ஸத்ய இவ பா⁴தி ப்ரபோ³த்⁴ஸமயே
பா³த்⁴யதே, ததை²வாயமபி ஜாக்³ரத்³ப்ரபஞ்ச: தத்த்வஜ்ஞாநாத் பூர்வம்

ஸத்யத்வேந பா⁴தோ⁵ப்யாசார்யேண பரமத³யாலுநா ஸாக்ஷாத்பரமேஸ்வராவதாரரூபேண உபதி³ஷ்டதத்த்வமஸ்யாதி³மஹாவாக்யஜந்யப்ரத்யக்ப்³ரஹ்மைக்யஸாக்ஷாத்காரஸமயே ஸமூலம் பா³தி⁴த: ஸந் ப்ரத்யக³பி⁴ந்நாத³விதீயப்³ரஹ்மமாத்ரதயா பரிஸிஷ்யதே இத்யபி⁴ப்ரேத்யாஹ - யஸ்ஸாக்ஷாதி³த்யாதி³நா |

ய: - அத⁴யஸ்தப்ரபஞ்சாதி⁴ஷ்டா²நபூ⁴த: ப்ரத்யகா³த்மா, ப்ரபோ³த⁴ஸமயே - கு³ரூபதி³ஷ்டமஹாவாக்யாத் ஜ்ஞானோத்பத்திகாலே, அத்³வயம் - ஸர்வப்ரபஞ்சஸ்ய ஸமூலஸ்ய பா³தி⁴தத்தவேந வியதா³தி³த்³வயரஹிதம், ஸ்வாத்மாநமேவ - வியதா³தி³யதி⁴ஷ்டா²நபூ⁴தப்³ரஹ்மாபி⁴ந்நஸச்சிதா³நந்தா³த்மகம் ப்ரத்யஞ்சமேவ, ஸாக்ஷாத்குருதே - ஸச்சிதா³நந்தா³த்மகம் ப்³ரஹ்மாஹமஸமீத்யப்ரதி³ந்தே⁴நாவ்யவதா⁴நமநுப⁴வதி | “யத்ர த்வஸ்ய ஸர்வமாத்மவாபூ⁴த் தத்த்கேந கம் பஸ்யேத்” இத்யாதி³ஸ்ருதே: | தஸ்மை - உக்தரூபாய, ஸ்ரீகு³ரூமூர்தயே - ஸ்ரீகு³ரு: ஸாக்ஷாத்க்ரு³தப்³ரஹ்மதத்த்வதயா விவித⁴பரிச்சே²த³ஸூ³ந்யோ ஜ்ஞானோபதே³ஷ்டா புருஷ:, தந்மூர்தயே - தத்³ரூபேணவஸ்தி²தாய, ஸ்ரீ³க்ஷிணமூர்தயே - த³க்ஷிண - த³க்ஷிணதி³க³பி⁴முகா², மூர்தி: - விக்³ரஹ:, யஸ்ய தஸ்மை |

“பரமாத்³வைதவிஜ்ஞாநம் க்ரு³ப்யா வை த³தா³தி ய: |

ஸோயம் கு³ரூ³க்ரு³ஸ்ஸாக்ஷாத் ஸிவ ஏவ ந ஸம்ஸய:” ||

இத்யாதி³வசநஸதே⁴யோ ஜ்ஞானோபதே³ஷ்டா கு³ரூஸ்ஸாக்ஷாத்பரமேஸ்வர ஏவ |

அத²வா - ஸ்ரீமதீ - ஸச்சிதா³நந்தா³த்மிகா, கு³ர்வீ - அதிமஹத்தரா, மூர்தி: - ஸ்வரூபம் யஸ்ய ஸ:, ததா², தஸ்மை ஸ்ரீகு³ரூமூர்தயே ||

ஸ்ரியா - அநாத்³யசிந்த்யமாயாஸக்த்யா, த³க்ஷிண: -

ஸ்ரு³ஷ்டிஸ்தி²த்யந்தவிரசநாநிபுணஸ்சாஸௌ பரமார்த²தோ⁵மூர்திஸ்ச - ஆகாரவிஸேஷரஹித: “அஸ்து²லமநணு” இத்யாதி³ஸ்ருதே: | ஸ: - த³க்ஷிணமூர்தி:, தஸ்மை “இத³ம் நம:” ப்ரஹ்வீபா⁴வ:, அஸ்த்விதிஸேஷ: | ப்ரஹ்வீபா⁴வஸ்ச, ஸ்வாத்மந: பரமேஸ்வரே ஏகத்வேந ஸமர்பணம் |

அத்ர ச பூர்வார்தே⁴ந த்வம்பதா³ர்த² உக்த:, உத்தரார்தே⁴ “ஸ்ரீ கு³ரூமூர்தயே ஸ்ரீ த³க்ஷிணமூர்தயே” இதி பத³த்³வயேந மூர்தித்³வயயுக்தஸ்தத்தபதா³ர்த² உக்த: | “ஸ்வாத்மாநமத்³வயம்” இதி பத³த்³வயஸாமாநாதி⁴கரண்யேந யத்தச்ச²ப்³தா³ப்யாம் ச ப்ரத்யக³ ப்³ரஹ்மைக்யலக்ஷணே வாக்யார்த² உக்த: |

ஸகலவேதா³ந்தப்ரஸித்³தோ⁴ஸ்யமேவார்த:² உத்தரஸ்லோகை: ப்ரபஞ்ச்யதே ||

த³ர்பணத்³ரு³ஸ்யமாநநக³ரீதுல்யம், நிஜாந்தர்க³தம், விஸ்வம் யதா² நித்³ரயா, ததா² ஆத்மநி மாயயா ப³ஹிருத்³பூ⁴தமிவ பஸ்யந், ய: ப்ரபோ³த⁴ஸமயே அத்³வயம் ஸ்வாத்மாநமேவ ஸாக்ஷாத்குருதே தஸ்மை ஸ்ரீ³ருமூர்தயே இத³ம் நம: இத்யந்வய: |

ஏவமேவாஸ்யார்தோ² வார்திககாரேண ஸங்க்³ரு³ஹ்யோக்த: -

“ ஈஸ்வரோ கு³ருராத்மேதி மூர்திபே⁴தா³த்³விபா⁴கி³நே |

வ்யோமவத்³ வ்யாப்ததே³ஹாய த³க்ஷிணுமூர்தயே நம:” || இதி || 11

நந்வாத்மநி ப்ரபஞ்சஸ்யாவஸ்தா²நம் நோபபத்³யதே, தத³காரணத்வாத் | ததா²ஹி கிமாத்தமா ஜக³தா³ரம்ப⁴க: ? உத ததா³காரபரிணமீ ? நா³த³ய:- ஏகஸ்ய விபோ⁴ஸ்சித்³ரூபஸ்ய ஜட³ப்ரபஞ்சாரம்ப⁴கத்வாஸம்ப⁴வாத் | ததோ நித்யாஸ்சதுர்விதா:⁴ பரமாணவோ ஜக³தா³ரம்ப⁴கா இதி |

யத்³வா ப்ரதா⁴நமேவ ஜட³ம் த்ரிகு³ணத்தமகம் ஜக³தா³காரபரிணமி, தத்ரைவேத³ம் ஜக³த் பரமார்த²தோ⁴ஸ்தி ந து சிதா³த்மநி இதி நைய்யாயிகாநாம் ஸாங்க்²யாநாம் வா மதமாஸங்க்ய - ந தாவத்³பரமாண்வாரம்ப⁴வாத்³ உபபத்³யதே |

- 1 | நிரவயவாநாம் தேஷாம் ஸர்வாத்மநா ஸம்யோகே³ ப்ரதிமாநுபபத்தே:,
- 2 | பி⁴ந்நயோர்க³வாஸ்வவத் கார்யகாரணப⁴வாயோகா³த்,
- 3 | பூர்வமஸதஸ்ச கார்யஸ்ய ஸஸவிஷாணவது³த்பத்த்யநுபபத்தே:,
- 4 | அத்யந்தபி⁴ந்நகார்யாரம்பே⁴ கார்யே கு³ருத்வாதி³தத்³வைகு³ண்யாபத்தே:,
- 5 | பரமாணுஸத்³பா⁴வே ச ப்ரமாணபா⁴வாத்,
- 6 | கார்யத்³ரவ்யஸ்ய ஸ்வந்யூநபரிமாணரப்³த⁴த்வநியமஸ்ய ஸ்தூ²லதூலபிண்டா³ரப்³த⁴தந்த்வாதா³வத்³ஸநாச்ச ||

நாபி ப்ரதா⁴நபரிணமவாத:³; தஸ்ய சேதநாநதி⁴ஷ்டி²தஸ்ய கார்யோத்பாதே³ ஸ்வதோ⁴ஸாமார்த்²யாத், லோகே ரதா²தே³ஸ்சேதநாதி⁴ஷ்டி²தஸ்யைவ ப்ரவ்ரு³த்தித்³ஸநாத் |

தத்ஸத்³பா⁴வே⁴பி ப்ரமாணபா⁴வாத், “அஜாம்” இத்யாதி³ஸ்ருதேஸ்ச தேஜோவந்நாதி³ப்ரக்ரு³த்யவ்யாக்ரு³தபரத்வாச்ச |

⁴ அஜாமேகாம் லோஹிதஸூக்லக்ரு³ஷ்ணம் ப³ஹ்வீம் ப்ரஜாம் ஜநயந்தீ ஸரூபாம் |

கிந்து ஸ்ருதிஷு “ஸத்யம் ஜ்ஞாநமநந்தம் ப்³ரஹ்ம”

“தஸ்மாத்³வா ஏதஸ்மாதா³த்மந ஆகாஸஸ்ஸம்பூ⁴த:” “

ஸதே³வ ஸோம்யேத³மக்³ர ஆஸீத்” “ததை³க்ஷத ப்³ஹு³ஸ்யாம்

ப்ரஜாயேயேதி” “யதோ வா இமாநி பூ⁴தாநி ஜாயந்தே”

“யஸ்ஸர்வஜ்ஞு³ஸ்ஸர்வவித்³யஸ்ய ஜ்ஞாநமயம் தப: |

தஸ்மாதே³தத் ப்³ரஹ்ம நாம ரூபமநந்தம் ச ஜாயதே” ||

இத்யாதி³ஷு ஸஹஸ்ரஸ: பரமாத்மந ஏவ சேதநாஜ்ஜக³து³த்பத்தி³ஸ்ரவணாத் |

விலக்ஷணயோரபி கார்யகாரணபா⁴வஸ்ய கோ³மயவ்ரு³ஸ்சிகா புருஷகேஸரோமாதௌ³
த³ர்ஸநாத், ஆரம்ப⁴பரி³ணமவ்யதிரேகேண தத்த்வதோ³ந்யதா²பா⁴வ

லக்ஷணவிவர்தரூபப்ரகாரஸ்யாபி கார்யோத்பாதே³ ஸ்வப்நப்ரபஞ்சஸூக்திரஜதாதௌ³
த³ர்ஸநாத், அத்ர விவர்தவாத³ஸ்ய விவக்ஷிதத்த்வாத் |

“ஸர்வம் தம் பராதா³த்³யோ³ந்யத்ராத்மநஸ்ஸர்வம் வேத³” இத்யாதி³ஸ்ருதௌ
ஆத்மநோ³ந்யத்ர ஜக³த்³வேத³நஸ்ய நிந்தி³தத்வாச்ச; “க⁴டோ³ஸ்தி படோ³ஸ்தி”

“க⁴: ஸ்ப²ரதி பட: ஸ்ப²ரதி” இதி ஸத்தாஸ்ப²ரணா³வித்³த⁴யயா

அநுபூ⁴யமாநஸ்ய ஜக³தோ ம்ரு³த்³நுவித்³த⁴க⁴டஸ்ய ம்ரு³த்கார்யத்வவத்

ஸத்தாஸ்ப²ரணாத்மகாத்மகார்யத்வஸ்யைவ யுக்தத்வாச்சாத்மவ ஜக³து³த்பத்த்யாதி³
காரணமித்யபி⁴ப்ரேத்யாஹ - ப்³ஜஸ்யாந்தரிவேதி |

ப்³ஜஸ்யாந்தரிவாங்குரோ ஜக³தி³த்³ம் ப்ராங்நிர்விகல்பம் புந:

மாயாகல்பிததே³ஸகாலகலநாவைசித்ர்யசித்ரீக்ரு³தம் |

மாயாவீவ விஜ்ரு³ம்ப⁴யத்யபி மஹாயோகீ³வ ய: ஸ்வேச்ச²யா

தஸ்மை ஸ்ரீ³கு³ருமு³ர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீ³க்ஷி³னாமு³ர்தயே || 2 ||

இத³ம் - அநுபூ⁴யமாநம் ஸர்வம் ஜக³த், ப்ராக் - உத்பத்தே: பூர்வம், நிர்விகல்பம் -

போ⁴க்த்ரு³போ⁴க்யாதி³விகல்பரஹிதம் ஆத்மமாத்ரமேவாஸீத் | “ஆத்மா வா

இத³மேக ஏவாக்³ர

ஆஸீத்” “ஸதே³வ ஸோம்யேத³மக்³ர ஆஸீத்” இத்யாதி³ஸ்ருதே: | தத்ர
த்³ரு³ஷ்டாந்தமாஹ

ப்³ஜஸ்யேதி | ப்³ஜஸ்யாந்த: - மத்⁴யே, அங்குர இவ | உபலக்ஷணமேதத் -

பல்லவபத்ரபுஷ்ப²ஸலாகா²விடபாத்மக வ்ரு³க்ஷோ யதா² உத்பத்தே:

பூர்வம் நிர்விகல்பம் ப்³ஜமாத்ரமாஸீத் தத்³வத் | புந: - பஸ்சாத்

ஸ்ரு³ஷ்டிஸமயே, மாயாகல்பிததே³ஸகாலகலநாவைசித்ர்யசித்ரீக்ரு³தம் - மாயயா

ஸஸ்வராதி⁴ஷ்டி²தயா, கல்பிதௌ யௌ தே³ஸகாலௌ, தயோஸ்சகலநா ஸம்ப³ந்த:⁴,
தத்³வைசித்ரீயேண சித்ரீக்ரு³தம் - நாநாவித⁴பே⁴த³பி⁴நநயா விப⁴க்தம், “தம்
நாமருபாப்யாமேவ வ்யாக்ரியத” இதி ஸ்ரு³தே: |

நநு கத²மீஸ்வரஸ்ய பா³ஹ்யஸாத⁴நரஹிதஸ்ய ஜக³து³த்பாத³கத்வம் ? லோகே
குலாலாதே³ர்பா³ஹ்யஸாத⁴நவத ஏவ கார்யகரத்வத³ர்ஸநாதி³த்யாஸங்க்ய,
ஸஸ்வரஸ்யாநாத³யநிர்வசநீயமாயாஸக்த்யுபஹிதஸ்ய
ஸ்வேச்ச²மா²த்ரேணவைந்த³ர்ஜாலிகவத், தே³வர்ஷிபித்ராதி³யோகி³வச்சோபப³த்யதே
ஜக³து³த்பாத³கத்வமித்யபி⁴ப்ரேத்யாஹ - மாயாவீவேத்யாதி³நா |

ய: - பரமேஸ்வர:, மாயாவீவ - லோகப்ரஸித்³தை³ந்³ர்ஜாலிகமாயாவிவத்,
மஹாயோகீ³வ - விஸ்வாமித்ராதி³மஹாயோகி³வச்ச, ஸ்வேச்ச²யா - ஸ்வஸங்கல்பமா²த்ரேண,
விஜ்ஞும்ப⁴யதி - இத³ம் ஜக³து³த்பாத³யதி, “இந்த³ர்ஜோ மாயாபி:⁴ புருருப ஈயதே”
“ததா³த்மாநம் ஸ்வயமகுருத” “ஸச்சத்யச்சாப⁴வத்” இதி ஸ்ரு³தே: |

நாபி மாயா தஸ்ய ஸத்³வீதீயத்வம், தஸ்யா அபி கல்பிதத்வாத் | நாபி
தஸ்ய காரணத்வேந விகாரித்வம், ஜக³த்காரணத்வஸ்யாநாத³யநிர்வசநீய
மாயாக⁴டிததயாகல்பிதத்வேநோபலக்ஷணஸ்ய தத்ரவிகாராநாபாத³கத்வாத் |
ததஸ்ச தத்ர கஸ்யாபி தோ³ஷஸ்யாபா⁴வாத³ ப்³ர்ஹ்மைவ ப்ரத்யக³பி⁴ந்நம்
ஸகலஜக³து³த்பத்திஸ்தி²திலயஹேதுரிதி பா⁴வ: தஸ்மை நம: || 2 ||

நந்வஸதே³வ ஜக³த: காரணம்

1 | பிண்டா³தி³நாஸாதே³வ க⁴டாத³யுத்பத்தி³ர்ஸநாத்,

2 | ஜாக³ரா³த்ய காலீநகார்யஸ்ய சாஸத்பூர்வகத்வத³ர்ஸநாத், தத்³த்³ரு³ஷ்டாந்தேந
ஜக³தோ³பி ததா²த்வாநுமாநாத் ;

3 | “அஸத்³வா இத³மக்³ர் ஆஸீத்” இதி

ஸ்ரு³தே³ஸ்சேத்யஸத்³வாத³மாஸங்க்யாஹ - யஸ்யைவேதி |

யஸ்யைவம் ஸ்பு²ர்ணம் ஸதா³த்மகமஸத்கல்பார்த²க³ம் பா⁴ஸதே

ஸாக்ஷாத்³த்வமனீதி வேத³வசஸா யோ போ⁴த⁴யத்யாஸ்ரிதாந் |

யத்ஸாக்ஷாத்கரணத்³ப⁴வேந்நபுநரா³வ்ரு³த்தி³ர்ப⁴வாம்போ⁴நிதௌ⁴

தஸ்மை ஸ்ரீ³ரு³மு³ர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீ³க்ஷி³னாமு³ர்தயே || 3 ||

யஸ்ய - ப்ரத்யக³பி⁴ந்நஸ்ய பரமேஸ்வரஸ்ய ஸ்வரூப⁴தம், ஸதா³த்மகம் -

ஸத்³ரு³பம், ஸ்பு²ர்ணமேவ - சைதந்யமேவ, அஸத்கல்பார்த²க³ம் - அஸத்கல்பா:

அஸத்துல்யா: ஸ்வதஸ்ஸத்தா ரஹிதா: அநிர்வசநீய யே, அர்தா:² - வியதா³த்யா: தாந்

க³ச்ச²தீ²த்யஸு³த³கல்பார்த²க³ம் அநிர்வசநீயவியதா³தி³பதா³ர்தா²நிஷ்டமிதி
யாவத் | பா⁴ஸதே - ப்ரகாஸதே ||

அயம் பா⁴வ: ஜக³தோ³ஸு³தகாரணத்வே, “க⁴ட: அஸந் பட: அஸந்” இத்யஸத
ஏவ ஸர்வத்ராநு³வ்ரு³த்தி: ஸ்யாத், ந து ஸத: | கி³ஞ்ச தஸ்யாஸத:
அஸ்வப்ரகாஸத்வேந தத்ர வர்தமாநஜக³த: ஆந்த⁴யமபி ஸ்யாத் | ஜக³ச்ச
ஸு³நு³வி³த³த⁴ம், ப்ரகாஸதே ச | ததா² ச ஸ்வதஸ்ஸு³தத்வப்ரகாஸரஹிதம்
ஜக³த் தத³தி⁴ஷ்டா²நபூ⁴தாத்மஸு³ததாப்ரகாஸாப்⁴யாமேவ
ஸு³ததாப்ரகாஸவத்³ப⁴வதீதி தத்ரா⁴யஸ்தத்வேந தத்காரணகமேவ ஜக³த் |

நாபி பிண்டா³தி³நாஸஸ்ய க⁴டாதி³காரணத்வம், அநுக³தம்ரு³தா³தே³ரேவ
காரணத்வாத் |

ஜாக³ரா³த்யகாலீநஸ்ய கார்யஸ்ய சாஸு³பூர்வகத்வம் நாஸ்மத்ஸம்மதம் |
ஸு³ஷு³ப்திகாலீநஸு³ரு³பாத்மந: காரணத்வாங்கீ³காராத், ஸு³ஷு³ப்தௌ ஆத்மஸு³தத்வஸ்ய
ச ஸாத⁴யிஷ்யமாணத்வாத் ||

“அஸு³வா இ³த³மக்³ர ஆஸீத்” இதி ஸ்ரு³திஸ்சாநபி⁴வ்யக்தஸு³தகாரணபரா,
“க²த²மஸு³தஸ்ஸு³ஜாயேத்” இதி ஸ்ரு³த்யைவாஸு³வாத³ஸ்ய ப்ரதிஷேதா⁴த் இதி |
அத²வா -

நநு க⁴டஸ்ஸந் படஸ்ஸந் இத்யேவம் ஸு³தத்வேந ப்ரதீயமாநஸ்ய ஜக³த:
க²த²மஸு³தக்³ல்பத்வமத்⁴யஸ்தத்வேநோ³ச்யதே ? இத்யாஸங்க்யாஹ - யஸ்யைவேத்யாதி³நா
|

ஸு³தப்ரகாஸு³பாதி⁴ஷ்டா²நாத்மஸு³ததைவாரோபித ஜக³ந்நிஷ்ட²தயா ப்ரதீயதே,
ந து தஸ்ய ஸ்வதஸ்ஸு³தத்வம் | “அதா²த ஆதே³ஸோ நேதி நேதி” “நேஹ நாநா³ஸு³தி
கி³ஞ்சந” இத்யாதி³ஸ்ரு³த்யா ப்ரபஞ்சஸ்ய ப்ரதிஷேதா⁴த், ப⁴ராந்த்யாபி
தத்ப்ரதீத்யு³பப்தேஸ்ச, தஸ்யாஸு³த³விலக்ஷணத்வாங்கீ³காராந்ந ஸஸவிஷாண
ஸமத்வம் | ததோ³ப³ரோக்ஷப்ரதீ³திரப்யு³பப்த³யதே இதி தாத்பர்யார்த: ² |
அக்ஷரார்த²ஸ்து பூர்வவத் |

யேயமஸு³த்யே ப்ரபஞ்சே ஸு³த்யத்வபு³த³தி: ⁴, அநாத்மநி தே³ஹாதௌ³
சாத்மத்வபு³த³தி: ⁴,

இயமேவ ஸகஸஸம்ஸாரநிதா³நம் | தஸ்யாஸ்ச நிவ்ரு³த்தி:

கு³ரு³பதி³ஷ்ட³தத்வமஸ்யாதி³மஹாவாக்யஜந்யாபரோக்ஷஜ்ஞானேந

மூலாஜ்ஞாநநிவ்ரு³த்தயைவேத்யபி⁴ப்ராயேணாஹ - ஸாக்ஷாதி³த்யாதி³நா | ய: -
கு³ருருப:

பரமேஸ்வர:, ஆஸ்ரிதாந் - விதி⁴வது³பஸந்நாந், தத்தவமஸீதி வேத³வசஸா -
யஜ்ஜக³த்காரணம் ஸத³த³விதீயம் ப்³ரஹ்ம, தத்தவமஸி, ந ததோ பி⁴ந்நோ⁵ஸீதி,
வேத³வசஸா - வேத³வாக்யேந, ஸாக்ஷாத் - அபரோக்ஷதவேந, தத்தவம், போ³த⁴யதி -
ஜ்ஞாபயதீத்யர்த:² |

நநு கத²ம் சிஞ்சிஜ்ஜ்ஞுத்வஸர்வஜ்ஞுத்வாதி³விருத்³த⁴தர்மகயோ: ஜீவேஸ்வரயோ:
அபே⁴த³ம்யோக்யம் வேதோ³ போ³த⁴யதி ? இதி சேது³ச்யதே - “ஸோயம் தே³வத³த்த”
இத்யாதி³வாக்யம் ததே³த³தே³ஸாதி³விருத்³த⁴ம்ஸம் த்யக்த்வா அவிருத்³த⁴ம்ஸம்
பிண்ட³மாத்ரமாதா³ய பா⁴க³த்யாக³லக்ஷணயா யதா²ஸபே⁴த³ம் போ³த⁴யதி,
ததா² தத்தவமஸ்யாதி³மஹாவாக்யமபி ஜீவேஸ்வரயோர்மாயாந்த:கரணோபாதி⁴
தந்நிமித்தஸர்வஜ்ஞுத்வகிஞ்சிஜ்ஜ்ஞுத்வாதி³விருத்³த⁴ம்ஸம் த்யக்த்வா
உப⁴யத்ராநுக³தாவிருத்³த⁴சிந்மாத்ராதா³நேநாபே⁴த³ம் போ³த⁴யதி |

அத்ர மஹாவாக்யார்த²விஷயே யா யா அநுபபத்தய: பரைருத்³பா⁴விதா:
தாஸ்ஸர்வாஸ்ஸர்வவராசார்யைஸ்ஸர்வத்ர பராக்ரம்ய நிரஸ்தா இதி நாஸ்மாபி⁴ரத்ர
யத்யதே, ஸங்க்³ரஹ்வ்யாக்²யாநே ப்ரவ்ரு³த்தத்வாத் ||

நந்வேவம் வாக்யஜந்யஜ்ஞாநாந்நிவ்ரு³த்தோ⁵பி ஸம்ஸார:
ஸுஷு³ப்திப்ரலயயோரிவ புநரபி கதா³சிது³த்³பவேத்,
இத்யாஸங்க்யாஹ யத்ஸாக்ஷாதி³த்யாதி³நா, யத்ஸாக்ஷாத்கரணாத் -
யஸ்ய - ஸ்வப்ரகாஸநிஷ்ப்ரபஞ்சஸசசிதா³நந்த³ஸ்வருபஸ்ய, ப்³ரஹ்மண:
ஸாக்ஷாத்கரணாத் - அபரோக்ஷதயா ஸோ⁵ஹமஸ்மீதி ஜ்ஞாநாத், ப⁴வாம்போ⁴நிதௌ⁴
-

ஸம்ஸாரஸமுத்³ரே, புந: - பூ⁴ய:, ஆவ்ரு³த்தி: - ஆவர்தநமாக³மநம், ந ப⁴வேத் -
ந ஸ்யாத், “தரதி ஸோகமாத்தமவித்” “ப்³ரஹ்ம வேத³ ப்³ரஹ்மைவ ப⁴வதி”
“ந ஸ புநராவர்ததே” இத்யாதி³ஸ்ருதிஸதே⁴ய: |

ஸுஷு³ப்திப்ரலயயோர்மூலாஜ்ஞாநஸ்ய வித்³யமாநத்வாத் புநருத்தா²நம் | தஸ்ய
மஹாவாக்யஜந்யஜ்ஞாநேநாத்ர நஷ்டத்வாந்ந முக்தஸ்ய புநருத்தா²நமிதி பா⁴வ:
|| தஸ்மை நம இதி || 3 ||

ந ச ஜக³த: கத²மாத்மஸத்தாபா⁴நா⁴யாம் தத்³வத்வம் ?
ஆத்மவத் ஸ்வத ஏவ ஸத்தாப்ரகாஸௌ ஜக³தோ ப⁴வேதாமித்யாஸங்க்யம் |

ஆத்மவஜ்ஜக³த: ஸ்வதஸ்ஸத்தவே தத்³வதே³வோத்பத்திவிநாஸாநுபபத்தே:,
தத்³வதே³வ கரணத்³யநபேக்ஷயா ஸர்வதா³ பா⁴ந்³ரஸங்கா³ச்ச, ந
ஸ்வதஸ்ஸத்தாப்ரகாஸௌ ப⁴வதோ ஜக³த:; கிந்து ஆத்மஸத்தாப்ரகாஸாப்யாமேவ
ஜக³தோ³ஸி ஸத்தாப்ரகாஸௌ ।

நந்வேவம் தர்ஹி ஸர்வஸ்ய ஜக³த: ஆத்மந்யத்யஸ்தத்தவே ப⁴வந்மதே கத²ம்
கரணத்³யபேக்ஷா ? ப்ரகாஸருபாத்மஸம்ப³ந்தா⁴தே³வ ஸர்வம் ஸர்வதா³ கிமிதி ந
பா⁴வாத் ? ஸர்வக³தசைதந்யஸ்யாப்யவிரோதே³நாஜ்ஞாநாஹ்ரு³த்தவே வா கத²ம்
கதா³சித்தம் ஜக³தோ பா⁴நம் ? அஜ்ஞாநஸ்ய சைதந்யாதிரிகத்தநிவர்தகாபா⁴வாத்,
தஸ்ய சாவிரோதி⁴த்வாத் இத்யாஸங்க்யாஹ - நாநாசி²த்³ரேதி ।

நாநாச்சி²த்³ரக⁴டோத³ரஸ்தி²தமஹாதீ³பப்ரபா⁴பா⁴ஸ்வரம்

ஜ்ஞாநம் யஸ்ய து சக்ஷுராதி³கரணத்³வாரா ப³ஹி: ஸ்பந்த³தே ।

ஜாநாமீதி தமேவ பா⁴ந்தமநுபா⁴ந்த்யேதத்ஸமஸ்தம் ஜக³த்

தஸ்மை ஸ்ரீ³கு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீ³க்ஷி³னாமூர்தயே ॥ 4 ॥

நாநாச்சி²த்³ரக⁴டோத³ரஸ்தி²தமஹாதீ³பப்ரபா⁴பா⁴ஸ்வரம் - நாநாச்சி²த்³ரஸ்ய-
அநேகரந்த⁴ர யுக்தஸ்ய, க⁴டஸ்ய - கும்ப⁴ஸ்ய, உத³ரே - அந்த:,
ஸ்தி²த: - வர்தமாந: யோ, மஹாதீ³ப: - தஸ்ய, ப்ரபே⁴வ பா⁴ஸ்வர-
பா⁴ஸநஸீலம், தீ³பவத்தமோவிரோதி⁴லக்ஷண ப்ரகாஸஸ்வபா⁴வம்,
யஸ்ய - பரமேஸ்வரஸ்ய, க⁴டவத³நேகச்சி²த்³ரயுக்தே தே³ஹே அந்த:கரணே
ப்ரதிபி³ம்பி³தஸ்ய, ஸாக்ஷித்வேநாவஸ்தி²தஸ்ய ஸ்வரூபபூ⁴தம், ஜ்ஞாநம் -
சைதந்யம், சக்ஷுராதி³கரணத்³வாரா - சக்ஷு:ஸ்ரோத்ராதீ³நி யாநி, கரணநி
விஷயோபலபி³தி⁴ஸாத⁴நாநி, தத்³த்³வாரா - தச்சி²த்³ரேண, ப³ஹி: - விஷயதே³ஸே,
ஸ்பந்த³தே - க³ச்ச²தி ।

இந்த்³ரியாணம் விஷயஸம்ப்ரயோகே³ தத்³த்³வாரா சைதந்யோபாத்யந்த:கரணே
க³ச்ச²தி

ஸதி தத்³ப்ரதிபி³ம்பி³தம் சைதந்யமபி க³ச்ச²தி, க³த்வா தம் விஷயம்

பா⁴ஸயதீத்தயர்த: 2 ॥

அயமபி⁴ப்ராய: - சைதந்யம் து ஸ்வதோ³ஜ்ஞாநாவிரோத்யபி அந்த:கரணே
ப்ரதிபி³ம்பி³தம் ஸத்தத்³விரோதி⁴ ॥ அத ஏவாந்த:கரணத⁴ர்மா: ராகா³த³ய:
ஸ்வஸத்தாயாம் ஸர்வதா³ பா⁴ஸந்தே, க⁴டபடாதி³விஷயஸ்ச பி³ம்ப³சைதந்யே
ப்³ரஹ்மண்யேவாத்யஸ்தஸ்திஷ்ட²தி । அந்த:கரணேந சக்ஷுராதி³த்³வாரா

விஷயதே³ஸம் க³ச்ச²தா க⁴டா³யதி³ஷ்டா²நபி³ம்³ப³சை³தந்யமு³பாதீ⁴யதே |
 ததா²சைகோ³பாதி⁴ ஸம்³ப³ந்தா⁴த³ந்த:கரணே ப்ரதி³பி³ம்³ப³யாவஸ்தி²தே³ந
 ஸாக்ஷிசை³தந்யே³ந க⁴டா³யதி³ஷ்டா²நசை³தந்யமே³கீ⁴வதி,
 ததஸ்ஸாக்ஷிசை³தந்யே³ந தத³ஜ்ஞா³நே நி³வ்ரு³த்தே க⁴டா³தி³வி³ஷயோ பா⁴ஸதே, ந
 ஸர்வதா³ || அத: அஜ்ஞா³நாவரண⁴ங்கா³ர்தே² சக்ஷு³ரா³ய³பே³க்ஷே³தி ந கோ³பி
 தோ³ஷ: ||

கேசி³த்து - அசி³த்³ரு³பா³த்ம³நி³ஷ்ட²ஜ்ஞா³நே³ந க⁴டா³தி³வி³ஷயோ பா⁴ஸதே
 இதி வத³ந்தி | தந்ந ; ஆத்ம³நி³ஷ்ட²ஜ்ஞா³நஸ்ய ஜ⁴ஸ்ய ஸ்வ³ப்ர³கா³ஸ³ஸ்ய
 வா க⁴டா³தி³ வி³ஷயே³ண ஸம்³யோ³கா³தி³ஸம்³ப³ந்தா⁴பா⁴வாத், ஸ்வ³ரூ³ப³ஸம்³ப³ந்த⁴ஸ்ய
 சாதி³ப்ர³ஸக்³த³வாத் |

கேசி³த் வி³ஷய³நி³ஷ்ட²ஸ்ப²ர³ணே³ந க⁴டா³தி³பா⁴ந³மி³தி வத³ந்தி || தத³பி
 ந, வி³ஷய³நி³ஷ்ட²ஸ்யா³த்ம³நா ஸ³ஹ ஸம்³ப³ந்தா⁴பா⁴வே³ந ' அ³ஹம் ஜா³நா³மீ³தி '
 ஸம்³ப³ந்த⁴ப்ர³த்ய³யா³நு³ப³ப³ததே: |

தஸ்மா³த³ஸ்ம³து³க்³த³ப்ர³கா³ரே³ண ஸ்வ³ப்ர³கா³ஸ³ஸாக்ஷி³சை³தந்ய³ஸம்³ப³ந்தா⁴தே³வ
 க⁴டா³தி³

வி³ஷய³பா⁴ந³மி³தி | ததே³த³தா³ஹ - ஜா³நா³மீ³தி - க⁴டா³தி³க³ம³ஹ³ஜ்³ஜா³நா³மீ³தி
 க⁴டா³தி³வி³ஷய³ஸம்³ப³த³த³யா, பா⁴ந்த³ம் - ப்ர³கா³ஸ³மா³ந³ம், த³மே³வ -
 ஸாக்ஷி³த்வே³நா³வ³ஸ்தி²த³ம் ப³ர³மே³ஸ்³வ³ர³மே³வ, அ³நு - ப³ஸ்சாத், ஏ³தத்
 வி³வி³த³ஸ³ப³த³ப்ர³த்ய³ய³க³ம்³ய³ம், ஸ³ம³ஸ்த³ம் - ஸர்³வ³ம், ஜ³க³த் பா⁴தி -
 ப்ர³கா³ஸ³தே | அ³நு³பா⁴ந³மி³தி ந த³ஸ்ய ஸ்வ³த:, கி³ந்து 'அ³க³நி³ம் த³ஹ³ந்த³ம³நு
 அ³யோ த³ஹ³தி' இ³தி³வ³த³யா³ஸாதே³வே³த்ய³ர்த: | ததா² ச ஸ்ரு³தி: - ' த³மே³வ
 பா⁴ந்த³ம³நு³பா⁴தி ஸர்³வ³ம் த³ஸ்ய பா⁴ஸா ஸர்³வ³மி³த³ம் வி³பா⁴தி' இ³தி || த³ஸ்³மை
 ந³ம: || 4 ||

அத்ர கேசி³த் - ஸர்³வ³மே³த³பி³த்தி³சி³த்ர³ம், தே³ஹ³வ்ய³தி³ரி³க்தா³த்ம³ந ஏ³வா³பா⁴வாத்,
 தே³ஹ³ஸ்யை³வ "க³ச்சா²மி, தி³ஷ்டா²மி, ஸ்தூ²லோ³ஹ³ம் க்ரு³ஸோ³ஹ³ம்"
 இ³த்யா³த்ம³த்வா³நு³பா⁴வாதீ³தி - வத³ந்தி ||

அந்யே கேசி³த் தா³ந் ஹ³ஸ்தே³ந நி³வா³ர³ய³ந்த ஆ³ஹு: - ஜீ³வா³த்ம³நி³ர்³க³மே
 ஸ³ரீ³ர³ம³ர³ண³ஸ்ய த³ர்³ஸ³நாத் வ³ச³மி ப³ஸ்யா³மி ஸ்ரு³ண³மீ³த்யா³தி³
 பு³த³தி³த³ர்³ஸ³நாத் இ³ந்த³நி³யா³ண்³யே³வாத்³மே³தி ||

ததோ³ப்ய³ந்யே கேசி³தீ³ஷ³ச்ச²த³பு³த³ய: சக்ஷு³ரா³தீ³ந்த³நி³யா³நா³ஸே³பி

ப்ராண ஸத்வே ஜீவநத³ர்ஸநாத் அந்யதா²ஸ்த³ர்ஸநாத் பு³பு⁴க்ஷி³தோ³ஹம்
பிபாஸி³தோ³ஹமி³த்யா³தி³ப்ரதீ³தே³ஸ்ச ப்ராண ஏவாத்மே³தி³ ப²ணந்தி ||

இதரே³து ப்ராணஸ்ய பா³ஹ்யவாயுவஜ்ஜ³த்வே³ந போ⁴க்த்ரு³த்வாத்³யஸம்³ப⁴வாத்
மந

ஏவ சே³தநம் போ⁴க்த்ரு³ ஆத்மே³தி³ ச வத்³ந்தி ||

யோகா³சாரஸ்து “மம மந” இதி பி⁴ந்நதயா
ப்ரதீ³யமா³நஸ்யாத்மத்வா ஸம்³ப⁴வாத் க்ஷணிகவிஜ்ஞா³நம³ஹமி³தி
ப்ரதீ³யமா³ந பு³த்³தி⁴ஸ³ப்³தா³பரபர்யாயம் ஸம்ஸாரீ³தி ஜல்பதி ||

தம் தி⁴க்³ரு³த்யா³ந்ய: கஸ்சி³த் வித்³யு³த்³ப⁴ரநி³மே³ஷா³தி³வத்³ க்ஷணிகஸ்ய
தஸ்யாத்மத்வா³நு³பப்ததே: ஸு³ஷு³ப்தௌ தஸ்யா³ப்யபா⁴வாத் அந்யஸ்யா³ப்யநு³பல³ப்தே⁴
ஸூ³ந்யமே³வாத்மே³த்யு³க்³ிரதி ||

ஏ³தே ச ஸ்வஸ்வபக்ஷதா³ர்⁴யாயே³தஸ்ததஸ்ச யாம்
காஞ்சி³த் ஸ்ரு³தி³மாதா³யோ³தா³ஹரந்தி | அந்யே ச கே³சி³த³ந்யதா²
ஆத்மஸ்வரூ³பம் ப²ணந்தி | ஸர்வே தே தை³வோ³பஹ்வசி³த்தா ப்ரா³ந்தா:,
ஸகலஸ்ரு³தி³ஸம்³ரு³தீ³ஹா³ஸபு³ரா³ணந்யாயவி³த்³வத்³ப்ர³த்யக்ஷ³வி³ரு³த்³தா⁴ர்த²பரி³க்³ரா³ஹகா:
|

நை³தே³ஷாம் மா³ர்க³ ஆத்மந: ஸ்ரே³யோ³ர்²பி⁴:⁴ ஸ்வப்நே³ப்யநு³ஸரணீ³ய
இ³த்யபி⁴ப்ரே³த்யா³ஹ - தே³ஹம் ப்ரா³ணம³பீ³தி ||

தே³ஹம் ப்ரா³ணம³பீ³ந்த³ர்³நியா³ண்யபி சலாம் பு³த்³தி⁴ம் ச ஸூ³ந்யம் வி³து:³
ஸ்த்ரீ³பா³லா³ந்த⁴ஜ³டோ³பமா³ஸ்த்வஹமி³தி ப்ரா³ந்தா ப்ரு³ஸம் வா³தி³ந: |
மாயா³ஸக்தி³விலா³ஸகல்³பி³தம³ஹா³வ்யாமோ³ஹஸம்³ஹாரி³ணே

தஸ்மை ஸ்ரீ³கு³ரு³மூ³ர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீ³க்ஷி³னாமு³ர்தயே || 5 ||

தே³ஹம் - ஸஸிரஸ்கம் பிண்ட³ம், ப்ரா³ணம் - பஞ்சவ்ரு³த்திகம் மு³க²நா³ஸிகா
ஸஞ்சாரி³ணம், இ³ந்த³ர்³நியா³ணி சக்ஷு³ராதீ³நி தத்த³க்³லகவ்ரு³த்தீ³நி ரூ³பா³தி³
க்³ரா³ஹகா³ணி, சலாம் - க்ஷணிகாம் ஸந்ததோ³த்யாம், பு³த்³தி⁴ம் - விஜ்ஞா³நம், ஸூ³ந்யம்-
து³ச²ம், சகாராத்³தா³ர்கிகாத்³யபி⁴மதாத்மா³நம், வா³தி³ந: - சார்வாகாத்³ய:,
ஸ்த்ரீ³பா³லா³ந்த⁴ஜ³டோ³பமா: - ஸ்த்ரீ³பா³லா³ந்த⁴ஜ³ட³வத், விவேகரஹி³தா:, அத ஏவ,
ப்ரா³ந்தா: - தத்த³வமந்யதா²ப்ர³தி³ப³யமா³நா:, அஹமி³தி வி³து:³ - ஆத்மத்வே³ந ஜா³நந்தி,
அந்யா³நு³பதி³ஸந்தி சே³த்யர்த: || 2 ||

நந்வே³தே வா³தி³ந: பரீ³க்ஷகா அபி கி³மி³த்யே³வம் நா³ஸ்திகா: ஸந்தோ³ந்யதா²ந்யதா²

தத்தவம் ப்ரதிபத்³யந்தே? இதி சே³த்³ஸ்வரா³நுக்³ரஹா³பா⁴வாத் | யே த்வாஸ்திகா:
ஸ்ருதிஸம்ரு³த்யுக்தமாரகே³ண கர்மா³நுஷ்டா²நேந ப⁴க³வந்தம் பரமேஸ்வரம் ஸேவந்தே
தேஷாம் பரமேஸ்வரப்ரஸாதா³ந்நைதாத்³ரு³ஸோ வ்யாமோஹு இத்யபி⁴ப்ரேத்யாஹு -
மாயேத்யாதி³நா ||

மாயாஸக்திவிலாஸகல்பிதமஹாமோஹுஸம்ஹாரிணே - ப⁴க³வத:
பரமேஸ்வரஸ்யாநாத்³யநிர்வசநீயா யா, மாயாஸக்தி: - பரவ்யாமோஹிகா,
தஸ்யா:, விலாஸேநைகதே³ஸேந கல்பிதோ யோ மஹாவ்யாமோஹு: மஹாந் அநந்த:
அபரிமாணவ்யாமோஹு:, தே³ஹாத்³யாத்மத்வப்⁴ரம: தம் ஸம்ஹர்தும் நாஸயிதும்
ஸீலமஸ்யேதி ஸ ததோ²க்த: தஸ்மை — நம: ||

ததா² சோக்தம் ஸ்ரீ³பா⁴க³வதே - ||

யேஷாம் ஸ ஏவ ப⁴க³வாந் த³யயேத³நந்த-

ஸஸர்வாத்மநா ஸ்ரிதபதோ³ யதி³ நிர்வ்யலீகம் |

தே து³ஸ்தராமதிதரந்தி ச தே³வமாயாம்

நைஷாம் மமாஹமிதி தீ⁴ ஸ்வஸ்ரு³கா³ஸப⁴க்ஷயே ||

நநு ஸூந்யவாதி³நா ஸுஷுப்தௌ கஸ்யாப்யநுபலம்பா⁴த் ஸூந்யமேவாத்மேதி
யது³க்தம்,

தஸ்ய சிம் ஸமாதா⁴நம் ? இத்யாஸங்க்ய ஸுஷுப்தாவாத்மாஸ்தித்வம் ஸாத⁴யந்
ஸமாத⁴த்தே - ராஹுக்³ரஸ்தேதி ||

ராஹுக்³ரஸ்ததி³வாகரேந்த³ஸத்³ரு³ஸோ மாயாஸமாச்சா²த³நாத்

ஸந்மாத்ர: கரணேபஸம்ஹரணதோ யோ⁵பூ⁴த்ஸுஷுப்த: புமாந் |

ப்ரா³க³ஸ்வாப்தமிதி ப்ரபோ³த⁴ஸமயே ய: ப்ரத்யபி⁴ஜ்ஞாயதே

தஸ்மை ஸ்ரீ³ரு³மூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீ³க்ஷி³னாமு³ர்தயே || 6 ||

ய: புமாந் - ப்ரத்யக்³ருப: பரமேஸ்வர:, கரணேபஸம்ஹரணத:-

விஸேஷவிஜ்ஞாநஹேதுசக்ஷுராதி³கரணநாமுபஸம்ஹாராத்,

ஸந்மாத்ர: - பூர்ணநந்தா³தி³ ரூபேண ஸ்பு²டமப்ரகாஸமாநதயா கேவலம்

ஸந்மாத்ரேணவஸ்தி²த: ஸந், ஸுஷுப்தோபூ⁴த் - ஸுப்திம் ப்ராப்தோ⁵பூ⁴த் |

கரணபா⁴வே⁵பி பூர்ணநந்த³பா⁴நவதோ முக்தாத்மந: ஸகாஸாத்

ஸுஷுப்தாத்மநோ வைஷம்யமாஹு - மாயாஸமாச்சா²த³நாதி³தி | மாயயா -

ஆத்மாவித்யயா, ஸமாச்சா²த³நாதா³வரணத் ஸந்மாத்ர இதி ஸம்ப³ந்த⁴:

ஸ்பு²டமப்ரகாஸமாநஸ்ய ஸ்வரூபத: ஸத்வே த்³ரு³ஷ்டாந்தமாஹு -

ராஹுக்³ர்ஸ்தேதி | ராஹுக்³ர்ஸ்ததி³வாகரேந்து³ஸ்த³ரு³ஸ:, ராஹுண -
ஸைம்ஹிகேயேந, க்³ர்ஸ்தௌ - க்³ரு³ஹீ³தௌ, யௌ, தி³வாகரேந்து³ - ஸூர்யசந்த³ரௌ
|

தத்ஸத்³ரு³ஸ: - தத்ஸமாநஸ்ஸந், ஸுஷுப்தோ⁵பூ⁴தி³தி ஸம்ப³ந்த:⁴ || யதா²
ராஹுண க்³ர்ஸ்தோ தி³வாகரஸ்சந்த³ரோ வா ஸ்பு²டம் ந ப்ரகாஸதே இத்யேதாவதா
தி³வாகரஸ்ய, சந்த³ரமஸோ வா நாஸத்வம், தத்³வத் கரணநாமுபஸம்ஹாராத்
மாயயா ஆவ்ரு³த்தவாச்ச ஸுஷுப்தௌ ஸ்பு²டமாத்மா ந பா⁴ஸதே இத்யேதாவதா
நாத்மனோ⁵ஸத்வமித்யர்த:² ||

நநு ராஹுக்³ர்ஸ்தஸ்ய ஸூர்யஸ்ய சந்த³ரமஸோ வா ஸ்பு²டப்ரகாஸாபா⁴வே⁵பி
சக்ஷுஷா அவிஸேஷை: ஸர்வைக்³ர்ஹணாத்³ஸ்தி ஸத்வம் || ந
தத்³வத் ஆத்மந: கேநசித் ஸத்வமநுபூ⁴யத இத்யாஸங்க்ய
ஸுஷுப்தாவாத்மனோ⁵ப்யவிஸேஷை⁴ பா⁴நம் ஸாத⁴யதி - ப்ராக³ஸ்வாப்ஸமித்யாதி³நா
|

ய: - ஸுஷுப்திகாலீநாத்மா, ப்ரபோ³த⁴ஸமயே - ஸுஷுப்தித உத்தா²நஸமயே,
ப்ரத்யபி⁴ஜ்ஞாயதே | கத²ம்? ப்ராக - யோ⁵ஹமஸ்வாப்ஸம் ஸ இதா³நீம் ஜாக³ர்மீதி |
ந ச ததா³நநுபூ⁴தஸ்ய ப்ரத்யபி⁴ஜ்ஞாநம் ஸம்ப⁴வதி, அந்யத்ரநநுபூ⁴தே
ப்ரத்யபி⁴ஜ்ஞாநாத³ர்ஸநாத் | ந ச ததா³கரணநாத்மாநுப⁴வ:,
இந்த³ரியாதி³கரணநாம் ஸுஷுப்தாவபா⁴வாத் | அத: ஸ்வப்ரகாஸஸ்யாத்மந:
ஸத்வாந்ந
ததா³ ஸூர்யத்வம், நாபி தஸ்ய க்ஷணிகத்வம், நாபி ஜட³த்வம், உக்தயுக்தேரேவ |

“ஸுஷுப்திகாலே ஸகலே விலீநே தமோபி⁴பூ⁴த: ஸுக²ருபமேதி |

புநஸ்ச ஜந்மாந்தரகர்மயோகா³த்ஸ ஏவ ஜீவ: ஸ்வபிதி ப்ரபு³த்⁴ ||”

“ஸதா ஸோம்ய ததா³ ஸம்பந்நோ ப⁴வதி” இத்யாதி³ஸ்ருதிஸ்சாத்மந:

ஸச்சிதா³நந்த³ருபத்வேந ஸுஷுப்தாவஸ்தா³நம் த³ர்ஸயதி | ஆத்மந:
ஸுக²ருபத்வம் சோத்தி²தேந தேநாநுஸந்தீ⁴யதே 'ஸுக²மஹமஸ்வாப்ஸமி³தி | அதோ
ந கோ⁵பி தோ³ஷ இதி பா⁴வ: || 6 ||

இதா³நீம் முஞ்ஜாதி³ஷீகாமிவ தே³ஹாதி³ப்யோ விவிச்ய ஸச்சிதா³நந்த³ருபம்
ப்ரத்யகா³த்மாநம் ப்ரத³ர்ஸ்ய தஸ்ய பரமேஸ்வராபே⁴த³ம்
ஸ்ருதிகு³ர்வீஸ்வரப்ரஸாத³ல்ப⁴யம் ப்ரத³ர்ஸயந்நாஹ பா³ல்யாதி³ஷ்வபீதி |

பா³ல்யாதி³ஷ்வபி ஜாக³ர்தா³தி³ஷு ததா² ஸர்வாஸ்வஸ்தா²ஸ்வபி

வ்யாவ்ரு³த்தாஸ்வநுவர்தமாநமஹமித்யந்த: ஸ்பு²ர்ந்தம் ஸதா³ |

ஸ்வாத்மாநம் ப்ரகடகரோதி ப⁴ஜதாம் யோ முத்³ரயா ப⁴த்³ரயா

தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீத³க்ஷிணுமூர்தயே || 7 ||

'பா³ல்யாதி³ஷு' - பா³ல்யம் ஸைஸவம், ததா³தி³ஷு

ஸைஸவகௌமாரயௌவநமத்⁴யவய:ஸ்தா²விரரூபாஸு, ஜாக்³ரதா³தி³ஷு - ஜாக்³ரத்ஸ்வப்நஸுஷுப்திமூர்சா²ஜநம்ஜராமரணரூபாஸு, 'ததா²' - அந்யாஸ்வபி அவாந்தராஸு த்³ர்ஸநப்ரவணதி³ ரூபாஸு கர்க்ரு³த்வபோ⁴க்த்ரு³த்வரூபாஸு ச ஸர்வாஸ்வவஸ்தா²ஸு த்³ஸாஸு, வ்யாவ்ரு³த்தாஸு - பரஸ்பரம் வ்யாவர்தமாநாஸு, அநுவர்தமாநம் - அநுக³ததயா ஸர்வாஸ்வவஸ்தா²ஸு வர்தமாநம் |

அயம் பா⁴வ: - யோஹ்யஸுத்யஜடா³நாநந்த³ரூபாஸு ஸர்வாஸ்வவஸ்தா²ஸு வ்யாவர்தமாநாஸு “யோ⁵ஹம் ஸுப்தௌ ஸ்வப்நமத்³ராக்ஷம் ஸோ⁵ஹமிதா³நீம் ஜாக்³ர்மி”

இதி அவஸ்தா²த்ரயே யோஹம் பா³லோ யுவாசாபூ⁴வம் ஸோஹமிதா³நீம் வ்ரு³த்³தோ⁴ஸ்மி” இதி பா³ல்யாதி³ஷ்வபி ச, ஸத்வேநாநுவர்தமாநோநுபூ⁴யதே, ததா² த்³ர்ஷ்ட்ரு³த்வேநாபி⁴மதேஷு சக்ஷுராதி³ஷு வ்யாவர்தமாநேஷு ஸ்வயம் தத்ஸகஸஸாக்ஷித்வேந யஸ்சித்³ரூபஸ்ஸதா³நுவர்தமாநோநுபூ⁴யதே, ததா² ப்ரியத்வேநாமிதவித்தபுத்ரபிண்டா³தி³ஷு வ்யாவர்தமாநேஷு ச ய: ஸ்வயம் ஸதா³ ப்ரீதிவிஷய: ஸர்வஸேஷித்வேந நிரதிஸய ப்ரீதிவிஷயதயா ஆநந்த³ரூபத்வேநாநுவர்தமாநோநுபூ⁴யதே தத்³வதே³வாஹம்பு³த்³தி⁴விஷயதயாத்மத்வேநாபி⁴மதேஷு தே³ஹாதி³போ⁴க்த்ரந்தேஷு ச வ்யாவர்தமாநேஷு ய: ஸ்வயமஹம்பு³த்³தி⁴மவ்யபி⁴சரந் ஸதா³ ஆத்மத்வேநாநுவர்தமாநோநுபூ⁴யதே, ததஸ்ஸத்³ரூபத்வம், சித்³ரூபத்வமாநந்த³ரூபதயா ப்ரியத்வம், அஹம்பு³த்³தி⁴விஷயதயா ப்ரத்யக்த்வம் ச ய: கதா³பி ந வ்யபி⁴சரதி, ஸ ஏவ த்வம்பதா³ர்த²லக்ஷய ஆத்மேதி |

ததா² ச தாபநீயஸ்ருதி: - “தம் வா ஏதமாத்மாநம் ஜாக்³ரத்யஸ்வப்நமஸுஷுப்தம், ஸ்வப்நே⁵ஜாக்³ரதமஸுஷுப்தம், ஸுஷுப்தே⁵ஜாக்³ரதமஸ்வப்நம், துரீயே⁵ஜாக்³ரதமஸ்வப்நமஸுஷுப்தமவ்யபி⁴சாரிணம், நித்த்யாநந்த³ஸதை³கரஸம் ஹ்யேவ, சக்ஷுஷோ த்³ர்ஷ்டா, ஸ்ரோத்ரஸ்ய த்³ர்ஷ்டா, வாசோ த்³ர்ஷ்டா, மநஸோ த்³ர்ஷ்டா, பு³த்³தே⁴ர்³ர்ஷ்டா, ப்ராணஸ்ய த்³ர்ஷ்டா, தமஸோ த்³ர்ஷ்டா, ஸர்வஸ்ய த்³ர்ஷ்டா” இதி |

ஏததே³வாஹ - அஹமித்யந்த: ஸ்பு²ரந்தம் ஸதே³தி | அந்த: - ஸரீராதி³ஷு
மத்⁴யே, அஹமிதி - அஹம் ப்³தி⁴விஷயத்வேந, ஸதா³ - ஸர்வேஷ்வபி காலேஷு,
ஸ்பு²ரந்தம் - பா⁴ஸமாநம், உபலக்ஷணமேதத், ஸத்வேந ப்ரியத்வேந ச ஸதா³
ஸ்பு²ரந்தமித்யபி த்³ரஷ்டவ்யம் || ஏவம் பூ⁴தம் ப்ரத்யகா³த்மாநம் ய: -
பரமேஸ்வர:, ஸ்வாத்மாநமேவ ஸ்வம் - “ஸத்யம் ஜ்ஞாநமநந்தம் ப்³ரஹம்”
“விஜ்ஞாநமாநந்த³ம் ப்³ரஹம்” இத்யாதி³ஷு ஸ்ருதிஷு ஸச்சிதா³நந்தா³த்மகத்வேந
த்ரிவித⁴பரிச்சே²த³ஸூ³ந்யதயா ச ப்ரஸித்³த:⁴ பரமேஸ்வர ஏவாத்மா -
ஸ்வருபம் யஸ்ய ப்ரத்யகா³த்மந:, ந து கர்த்ராதி³ரூபேண ப்ரதீயமாந: ஆத்மா,
ஸ: ஸ்வாத்மா, தம் ஸ்வாத்மாநம் ப்³ரஹ்மாபி³ந்நமிதி யாவத், ப⁴த்³ரயா - ஸோப⁴நயா,
முத்³ரயா - கரகலிதஜ்ஞாநமுத்³ரயா, ப⁴ஜதாம் - ஸ்வப⁴க்தாநாம், ப்ரகடகரோதி-
தேஷாம் ப்ரத்யகா³த்மாநம் ப்³ரஹ்மஸ்வருபத்வேநாப்ரகடம் ப்ரகடம் கரோதி,
ஸ்போ²ரயதி || தஸ்மை நம: ||

பா³ல்யாதி³ஷு, ததா² ஜாக்³ரதா³தி³ஷ்வபி, ஸர்வாஸ்வஸ்தா²ஸு
வ்யாவ்ரு³த்தாஸ்வநுவர்தமாநம் ஸதா³ அந்தரஹமிதி ஸ்பு²ரந்தம், ப⁴ஜதாம்,
(ப்ரத்யகா³த்மாநம்) யோ ப⁴த்³ரயா, முத்³ரயா, ஸ்வாத்மாநம் ப்ரகடகரோதி, தஸ்மை
... .. நம: இத்யந்வய: || 7 ||

நநு ப்³ரஹ்மவ்யதிரிக்தம் சேத் கிமபி ந வஸ்த்வஸ்தி தர்ஹி கத²ம்
பரமார்தோ²பதே³ஸாதி³வ்யவஹார: ? ந ஹி ஜாது கஸ்சித்தத்ர ப்³த்தோ⁴ஸ்தி, யேந
ப்³ந்த⁴நிவ்ரு³த்தயே வித்³யோபதே³ஸ: ஸ்யாத், ப்³ந்த⁴ஹேதோ: கஸ்யாப்யபா⁴வாத் | நாபி
வித்³யாவதோ முக்திஸ்ஸம்⁴வதி, தத்³வேதுகு³ருஸாஸ்த்ரா³நாமபா⁴வாதி³த்யாஸங்க்ய,
அநாத்³யநிர்வசநீயபரமாத்மா⁴யஸ்தமாயாவஸாதே³வ ஸர்வோ வ்யவஹார:
ப்³ரஹ்மஸாக்ஷாத்காரபர்யந்தம் க⁴டதே இத்யபி⁴ப்ரேத்யாஹ - விஸ்வம்
பஸ்யதீ ||

விஸ்வம் பஸ்யதி கார்யகாரணதயா ஸ்வஸ்வாமிஸம்ப்³ந்த⁴த:

ஸிஷ்யாசார்யதயா ததை²வ பித்ரு³புத்ரா³த்யாத்மநா பே⁴த³த: |

ஸ்வப்நே ஜாக்³ரதி வா ய ஏவ புருஷோ மாயாபரிப்⁴ராமித:

தஸ்மை ஸ்ரீகு³ருமுர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீ³க்ஷிணமுர்தயே || 8 ||

புருஷ: - பூர்ண:, ய: - ஸ்ருத்யந்தப்ரஸித்³த:⁴ பரமேஸ்வர:,

மாயாபரிப்⁴ராமித: - ஸ்வோபாதி⁴பூ⁴தமாயயா, மலிநஸுத்த்வப்ரதா⁴நயா,

கார்யகாரணஸங்கா⁴தாகாரேண பரிணதயா ஸ்வேந ப்ரவிஷ்டயா, பரிப்⁴ராமித:-

ப்³ஹுவித⁴ம் ப்⁴ரமம் ப்ராபித:, ஏஷ: - ஸர்வப்ராண்யபரோக்ஷஜீவஸ்ஸந்

ஸம்ஸாரித்வேந பா⁴வித:., விஸ்வம் - ஜக³த், பே⁴த³த: - ப³ஹு³பே⁴த³பி⁴ந்நதயா,
பஸ்யதி - அவலோகயதி | பே⁴த³மேவ த³ர்ஸயதி - கார்யகாரணதயேத்யாதி³நா |

அயமர்த:² - யத்³யபி பரமார்த²தோ ப்³ரஹ்மவ்யதிரிக்தம் கிமபி
நாஸ்த்யேவ, “நேஹ நாநாஸ்தி கிஞ்சந” இத்யாதி³ஸ்ருத்யா நிஷேதா⁴த்;
ததா²பி அநாத்³யநிர்வாச்சயாவித்³யாவஸாந்முதை⁴வ ப்⁴ராந்தோ ஜீவ: ப்ரபஞ்சம்
ப³ஹு³பே⁴த³பி⁴ந்நம் பஸ்யதி நித்³ராபரவஸ இவாநேகவித⁴ம் ஸ்வப்நம் | தஸ்ய
ச வஸ்துதோ ப்³ரஹ்மைவ ஸந்தமாத்மாநம் நிகி²லாநர்த²ஸங்குலதயா மாயயா
ப்⁴ராம்யத: ஸ்வப்⁴ராந்திஸித்³த⁴கு³ருஸாஸ்த்ரந்யாயாதி³ப்⁴ய: வித்³யோத்பத்தௌ
அவித்³யா
ஸவாஸநா நிவர்ததே, நித்³ராணஸ்யேவ ஸ்வப்நவ்யாக்⁴ரத³ர்ஸநஸமுபஜாதப⁴யேந
ப்ரபு³த்³த⁴ஸ்ய ஸ்வப்ந: | ததஸஸம்ஸாராந்முக்க: ஸ்வஸ்வரூபே ஸச்சிதா³நந்தா³த்மநி
நிரதிஸயமஹத்வஸம்பந்ந ஏவ ரமமா³னோ³வதிஷ்ட²தே ||

தது³க்தம் ஸர்வஜ்ஞாத்மமுநிபி:⁴ -

தஸ்மாத் ப்³ரஹ்மாவித்³யயா ஜீவபா⁴வம்
ப்ராப்ய ஸ்தி²த்வா தாவகே து ஸ்வரூபே |
த்வச்சித்தேந ஸ்பந்தி³தம் விஸ்வஜாதம்
ஆகாஸாதி³க்ஷமாவஸாநம் ச பஸ்யே: ||

ஸ்வீயாவித்³யாகல்பிதாசார்யவேத³ -
ந்யாயாதி³ப்⁴யோ ஜாயதே தஸ்ய வித்³யா |
வித்³யாஜந்மத்⁴வஸ்தமோஹஸ்ய தஸ்ய
ஸ்வீயே ரூபே³வஸ்தி²தி: ஸ்வப்ரகாஸே || இதி |
ஸங்க்ஷேபஸாரீரகம் அ 162,163

தத: ஸர்வஸ்ய பரமார்த²தோ ப்³ரஹ்மமாத்ரத்வே³பி மாயாவஸாத் ப்⁴ராந்த்யா
ஸர்வமுபபத்³யத இதி ||

கார்யம் - ஜந்யம், காரணம் - ஜநகம், ஸ்வம் - க்³ரு³ஹக்ஷேத்ரத⁴நாதி³,
ஸ்வாமீ - தத்³வாந் தே³வத³த்தாதி:³, ஸிஷ்ய: - வித்³யாக்³ரஹ்ணர்த²ம்
விதி⁴வத்³கு³ருமுபஸந்ந:, ஆசார்ய: - வித்³யோபதே³ஷ்டா, பிதா - நிஷேக்தா,
புத்ர: - தச்ச²க்ரஸம்ப⁴வ:, இத்யாதி³ரூபேண, விஸ்வம் ய: பஸ்யதி |
தஸ்மை - நம இதி ஸம்ப³ந்த:⁴ || 8 ||

இதா³நீ³முக்கதரூபப்³ரஹ்மாபரோக்ஷஜ்ஞாநே மந்தா³தி⁴காரிணமஷ்டமூர்த்யுபாஸநம்

க்ரமமுக்கதிதா³யகம், உத்தமாதி⁴காரிணம் ஸ்ரோதவ்யாதி³ஸ்ருதிஸித்³த⁴வேதா³ந்த
தத்³விஷயப்³ரஹ்மவிசாரஸஸாத⁴நமித்யபி⁴ப்ரேத்யாஹ - பூ⁴ரம்பா⁴ம்ஸீதி || 8 ||

பூ⁴ரம்பா⁴ம்ஸ்யநலோ⁵நிலோம்ப³ரமஹர்நாதோ² ஹிமாம்ஸு: புமாந்
இத்யாபா⁴தி சராசராத்தமகமித³ம் யஸ்யைவ மூர்த்யஷ்டகம் |
நாந்யத்கிஞ்சந வித்³யதே விம்ரு³ஸதாம் யஸ்மாத்தபர்ஸமாத் விபோ: ⁴
தஸ்மை ஸ்ரீ³ருமூர்தயே நம இத³ம் ஸ்ரீ³க்ஷி³ணமூர்தயே || 9 ||

பூ: ⁴ - ப்ரு³தி²வீ, அம்பா⁴ம்ஸி - ஜலாநி, அநல: - அக்³நி:, அநில: -
வாயு:, அம்ப³ரம் - ஆகாஸ:, அஹர்நாத:² - ஸூர்ய:, ஹிமாம்ஸு: - சந்த³ர:,
புமாந் - ஸகலகர்மவித்³யாதி⁴கா¹ ஜீவ:, இதி - ஏவம்ப்ரகாரேண,
சராசராத்தமகமித³ம் - ஜக³த், யஸ்யைவ - பரமேஸ்வரஸ்ய ஸர்வஜ்ஞஸ்ய
ஸர்வஸக்தே: ஸச்சிதா³நந்தா³த்³வ்யஸ்ய ஸதா³ஸிவஸ்யைவ மூர்த்யஷ்டகம்,
மூர்தீநாம் விக்³ரஹ்பூ⁴தாநாமஷ்டகம், ஆபா⁴தி - ஆஸமந்தாத் பா⁴தி |

அயமர்த:² — உபாஸக: ஸ்வதே³ஹே வர்தமாநபஞ்சபூ⁴தாநி
வ்யஷ்டிபூ⁴தாநி ஸமஷ்டிபூ⁴தை:, ப்ராணபாநௌ ச
ஸூர்யஸஸாங்காப்⁴யாமேகீக்ரு³த்ய பஞ்சபூ⁴தாத்தமகஸரீராபி⁴மாநிநம்
ஸ்வாத்தமாநமஷ்டமூர்திபரமேஸ்வரேணீகீக்ரு³த்ய, ஸகலவ்யாபீ⁴ அஷ்டமூர்த்யாத்தமக:
ஸதா³ஸிவோ⁵ஸ்மீதி சிந்தயேத் ||

ததோ பா⁴வநாதிஸயேந தத்ஸாயுஜ்யம் ப்ராப்ய
ஸர்வைஸ்வர்யஸம்பந்நோ⁵ந்நதே தத்ப்ரஸாத³ஸாதி³ததத்த்வஜ்ஞாநேந
தத்த்வஸாக்ஷாத்காரேண விமுச்யத இதி | விம்ரு³ஸதாம் - தத்த்வம் விதி⁴வத்³
கு³ருத: ஸ்ருதிப்⁴யோ யுக்த்யா சாநிஸம் விசாரயதாம் புருஷாணம், பரஸ்மாத் -
ஸர்வகாரணத், விபோ: ⁴ - விவித⁴ப்ரபஞ்சாத்தமா ப⁴வதோ விவர்தமாநாத்,
யஸ்மாத் - ஸர்வாதி⁴ஷ்டா²நாத் ஸச்சிதா³நந்தா³த்தமகாத் பரமேஸ்வராத³ந்யத்-
ப்ரு³த்²க் கிஞ்சந - கிந்ஞ்சித்³பி, ந வித்³யதே - ந ப⁴வதி,
ஸர்வஸ்ய தஸ்மிந் பரமேஸ்வரேத்⁴யஸ்தத்தவேந தந்மாத்தரத்வாத் ||

ததா²சோக்தம் மஹிம்நஸ்தவே -

த்வமர்கஸ்த்வம் ஸோமஸ்த்வமஸி பவநஸ்த்வம் ஹுதவஹ-
ஸ்த்வமாபஸ்த்வம் வ்யோம த்வமு த⁴ரணிராத்மா த்வமிதி ச |
பரிச்சி²ந்நாமேவம் த்வயி பரிணதாம் பி³ப்⁴ரதி கி³ரம்
ந வித்³மஸ்தத்த்வம் வயமிஹ து யத்த்வம் ந ப⁴வஸி || இதி ||

ஸ்ருதிஸ்ச -

“விஸ்வம் பூ⁴தம் பு⁴வநம் சித்ரம் ப³ஹுதா⁴ ஜாதம் ஜாயமாநம் சா யத் |

ஸர்வோ ஹ்யேஷ ருத்³ரஸ்தஸ்மை ருத்³ராய நமோ⁵ஸ்து || (தைத்திரீய ஆரண்யக 10-24-1)

யஸ்மாத்த்பரம் நாபரமஸ்தி கிஞ்சித்³யஸ்மாந்நாணீயோ ந ஜ்யாயோஸ்தி கஸ்சித்
வ்ரு³க்ஷ இவ ஸ்தப்³தோ⁴ தி³வி திஷ்ட²த்யேகஸ்தேநேத³ம் பூர்ணம் புருஷேண ஸர்வம்
|| இத்யாத்³யா ||

ஸ்தப்³த⁴ - நிஸ்சல:, தி³வி - ஸ்வப்ரகாஸே ஸ்வரூபே ||

ததா² சோக்தரூபப்³ரஹ்மாத்தமஜ்ஞாநாத் உத்தமாதி⁴காரிணமிஹைவ
ஸச்சிதா³நநதா³த்³வ்யபரஸிவரூபேணாவஸ்தா²நலக்ஷண முக்திராஸாத்³யதே “அத்ர
ப்³ரஹ்ம ஸமஸ்ருதே” இத்யாதி³ஸ்ருதேரிதி பா⁴வ: || தஸ்மை ஜ்ஞாநோபதே³ஷ்ட²ரே
கு³ருரூபாய த³க்ஷி³ணமூர்தயே பரமேஸ்வராய நமோ⁵ஸ்த்விதி || 9 ||

இதா³நீமேதத்தோத்ரபாடா²தௌ³ ப்ரவ்ரு³த்தாநாம் புருஷதௌ⁴ரேயாணம்
அவஸ்யம் பா⁴வி

ப²லம் கீர்தயந் ஸ்தோத்ரமுபஸம்ஹரதி ஸர்வாத்மத்வமிதி |

ஸர்வாத்மத்வமிதி ஸ்பு²க்ரு³த்மித³ம் யஸ்மாத்த³முஷ்மிம்ஸ்தவே

தேநாஸ்ய ஸ்ரவணத்தத³ர்த²மநநாத் த⁴யாநாச்ச ஸங்கீர்தநாத் |

ஸர்வாத்மத்வமஹாவிபூ⁴திஸஹிதம் ஸ்யாதீ³ஸ்வரத்வம் ஸ்வத:

ஸித்³த⁴யேத்தத்தபநரஷ்டதா⁴ பரிணதம் சைஸ்வர்யமவ்யாஹதம் || 10 ||

இதி - உக்தப்ரகாரேந, அமுஷ்மிம்ஸ்தவே - அஸ்மிந் ஸ்தோத்ரே, இத³ம்-
ஸ்ருதிஷு “இத³ம் ஸர்வம் யத³யமாத்தமா” இத்யாதி³ஷு ஸ்ருயமாணம்,
ஸர்வாத்மத்வம் - ப்ரத்யகா³த்தந: ஸ்வரூபத்வம், ஸ்பு²க்ரு³த்ம் -
ஸ்பு²ட்மாவேதி³தம், யஸ்மாத்த தேநாஸ்ய - ஸ்தோத்ரஸ்ய, ஸ்ரவணத் -
கு³ருதோ விதி⁴வச்ச²ரவணத், தத³ர்த²மநநாத் - ஸ்ருதஸ்யார்த²ஸ்ய
யுக்திபிரஸிந்தநாத், த⁴யாநாத் - ஸ்ரவணமநநாப்⁴யாம் நிர்ணீநஸ்ய
ததை²வ ஸோ⁵ஹம் ஸர்வாத்மா பரமேஸ்வரோ⁵ஸ்மீதி விஜாதீயப்ரத்யயதிரஸ்காரேண
ஸஜாதீயப்ரத்யயைகவிஷயீகரணத், ஸங்கீர்தநாத் - ஸம்யக்
பாடா²த், ஸம்யக்ப்ரே⁴ய: கத²நாத்³வா, ஸர்வாத்மத்வமஹாவிபூ⁴திஸஹிதம்-
ஸர்வாத்மத்வமேவ மஹாவிபூ⁴தி:, மஹதீ ஸித்³தி⁴ரணிமாத்த³யபேக்ஷயா, தஸ்ய
த்ரிவித⁴பரிச்சே²த³ஸூந்யத்வாத், தயா ஸஹிதம் யுக்தம், ஈஸ்வரத்வம்-

ஸத்யஜ்ஞாநாநந்த³லக்ஷணபரமேஸ்வரத்வம், தத்- ஸ்ருதிப்ரஸித்³த⁴ம்,ஸ்வத: -

ஏவ நித்யம் வித்³யமாநம், ஸ்யாத் - ப⁴வேத் அது⁴நா ஜ்ஞாயத இத்யர்த: ² |

புந: - பூ⁴ய:,அஷ்டதா⁴ - ஷ்டப்ரகாரேண,அரிணதம் - மாயாபரிணமரூபம்,

அஸ்வர்யம் - ச அணிமாதி³கம், அவ்யாஹதம் - க்வசித்³ப்யப்ரதிஹதம், எலித்³த⁴யேத் -

“ஸ ஏகதா⁴ ப⁴வதி த்ரிதா⁴ ப⁴வதி, ஸ யதி³ பித்ரு³லோககாமோ ப⁴வதி
ஸங்கல்பாதே³வாஸ்ய

பிதரஸ்ஸமுத்திஷ்ட²ந்தே”, இத்யாதி³ ஸ்ருத்யுக்தம் ஸர்வம் ப⁴வேதி³த்யர்த: ² || 10 ||

வமேஷா க்ரு³தா வ்யாக்²யா த்³க்ஷிணுஸாமுக²ஸ்துதே: |

யதா²மதி, தயா துஷ்டோ த்³க்ஷிணுமூர்திரஸ்து ந: ||

இதி ஸ்ரீமத்பரமஹம்ஸபரிவ்ராஜகாசார்யகைவல்யாநந்த³யோகீ³ந்த்³ர-

பாத³கமலப்⁴ரு³ங்கா³யமாண - ஸ்வயம்ப்ரகாஸ்யதி விரசித

ஸ்ரீ³க்ஷிணுமூர்திஸ்தோத்ரவ்யாக்²யா லகு⁴தத்த்வஸுதா⁴க்²யா ஸமாப்தா ||

ஓ தத் ஸத் || ஹரி: ஓ ||

Encoded Br. Pranipata Chaitanya pranipatachaitanya at yahoo.co.in

Proofread by Sunder Hattangadi

——
laghutattvasudhA Commentary on shrIdakShiNAmUrti stotram

pdf was typeset on April 1, 2025

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

